Sant Gadge Baba Amravati University, Amravati
Faculty: Humanities
Teaching learning scheme for the Degree of Bachelor of Arts
(Three Years: Six Semesters Bachelor’s Degree Programme)
660 Sanskrit Literature

प्रस्तावना - (Preamble)

संस्कृती ही विश्वातील एक अत्यंत प्राचीन आणि समृद्ध भाषा आहे. मनोरंजनासह, ज्ञानरंजन आणि सर्वांगीण व्यक्तिमत्व विकासाच्या दृष्टीने संस्कृतच्या अध्ययनाचा विविधांगी उपयोग आहे. काव्य नाट्य स्वरूप साहित्यिक अंगासह मनोवैज्ञानिक, समाजशास्त्रीय आणि आधुनिक विज्ञान दृष्टीनेदेखील ही भाषा समृद्ध आहे.सध्याच्या संगणकीय युगात जागतिक पातळीवर संस्कृत भाषेच्या अध्ययनात वाढत असलेली रुची पाहता आपल्या विद्यार्थ्यांना देखील या ज्ञान संग्रहाचा लाभ व्हावा या दृष्टीने संस्कृतचे अध्ययन अत्यंत उपयुक्त आहे.

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे

(Program Educational Objects)

१) संस्कृत भाषेचे आपाततः अध्ययन करून त्या भाषेबद्दल आवड निर्माण करणे.

२) संस्कृत भाषेत वैदिक संस्कृत, औपनिषदिक संस्कृत, स्मृतिकालीन संस्कृत, गद्य काव्य, पद्य काव्य, नाटक सुभाषित अशा विविध पैलूंचा विद्यार्थ्यांना परिचय करून देणे.

३) संस्कृत भाषेत केवळ धार्मिक, आध्यात्मिक किंवा साहित्यिक विषय नसून उच्चतम नैतिक मूल्य तथा महिलोन्नती, वृक्ष महिमा, विमानविद्या, संगणकीय संस्कृतम् अशा आधुनिकतम विषयांवर देखील विविधांगी लेखन उपलब्ध आहे याची जाणीव करुन देणे.

४) संस्कृत ही केवळ प्राचीन भाषा नसून सध्याच्या काळात देखील तिच्यात प्रचुर प्रमाणात साहित्य निर्मिती होत आहे हे सद्यकालीन लेखकांच्या, सद्यकालीन विषयावर आधारित पाठाच्या माध्यमातून अधोरेखित करणे या अभ्यासक्रमाचे एक महत्वपूर्ण उद्दिष्ट आहे.

५) संस्कृत अध्ययनाने येणारी उच्चारण शुद्धता, पाठांतर क्षमता, नैतिकमूल्य संवर्धन, बौद्धिक संपन्नता यांचा परिचय करून देत ती मूल्ये रूजवण्याचा प्रयत्न करणे या अभ्यासक्रमाचे उद्दिष्ट असेल.

अभ्यासक्रम परिणाम

(Program Outcomes)

१) गद्य पाठातील उताऱ्यांचा अनुवाद करता येईल.

२) गद्य पाठाचा सारांश स्वतःच्या शब्दात सादर करता येईल.

३) पद्य पाठातील श्लोकांचा अनुवाद करता येईल.

४) पद्य पाठाचे रसग्रहण करून सारांश सादर करता येईल.

५) कौशल्य आधारित अभ्यासक्रमांत अपेक्षित कौशल्य प्राप्त होतील.

६) भारतीय ज्ञानपद्धती (IKS) अभ्यासक्रमांच्या माध्यमातून प्राचीन भारतीय ज्ञानपरंपरांची ओळख आणि अभ्यास होईल.

७) सामान्य मुक्त ऐच्छिक (GOEC) अभ्यासक्रमांच्या माध्यमातून इतर विद्या शाखेतील विद्यार्थ्यांना देखील प्राचीन संस्कृत ज्ञानसंग्रहाचा लाभ होईल.

Sant Gadge Baba Amravati University, Amravati
New Education Policy-2020
Syllabus for Academic Year-2024-25
Faculty- Humanities
Three Years- Six Semesters Bachelor’s Degree Programme
संस्कृत अभ्यास मंडळ
Programme – B A (Sanskrit)
Syllabus- B A Part I – Sem I and Sem II
Department Specific Core DSC – संस्कृत साहित्य (Sanskrit Literature)
Subject code – 660

अभ्यासपत्रिका 1 – नाट्यपरिचयः - स्वप्नवासवदत्तम्

विद्याशाखा	मानवविज्ञान
Programme	Three years six semester Bachelor’s Degree Programme
Department Specific Core(DSC)/Major/Minor/ विषय	संस्कृत साहित्य (Sanskrit Literature)
Vertical	a and b
विषय संकेतांक	660
सत्र	I
Course Code	660201
अभ्यासपत्रिका Name of Course	स्वप्नवासवदत्तम्
श्रेयांक Credits	3
अध्यापन तास/Teaching Period	45 तास
परीक्षा कालावधी/Exam Duration	3 तास /3 Hr.
एकूण गुण/ Total Marks	100 गुण (लेखी परीक्षा 60 गुण +अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण)

Syllabus- B A Part I – Sem I

Department Specific Core DSC – संस्कृत साहित्य (Sanskrit Literature)

Course code – 660202

अभ्यासपत्रिका 1 – नाट्यपरिचयः - स्वप्नवासवदत्तम्

Course Objectives अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील रूपकसाहित्याचा परिचय करून देणे. 2) विद्यार्थ्यांना संस्कृत नाट्यकला यांचा परिचय करून देणे. 3) विद्यार्थ्यांना स्वप्नवासवदत्तम् च्या आधारे भासाच्या नाटकांच्या वैशिष्ट्यांची ओळख करून देणे. 4) विद्यार्थ्यांना भासाचे साहित्य, भाषाशैली चा परिचय करून देणे
Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1. विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील रूपकसाहित्याचा परिचय होईल. 2. विद्यार्थ्यांना संस्कृत नाट्यकला यांचा परिचय होईल. 3. विद्यार्थ्यांना स्वप्नवासवदत्तम् च्या आधारे भासाच्या नाटकांच्या वैशिष्ट्यांची ओळख होईल. 4. विद्यार्थ्यांना भासाचे साहित्य भाषाशैली चा परिचय होईल.
पाठ्यपुस्तक	1. स्वप्नवासवदत्तम्—चौखमऊ प्रकाशन, वाराणसी 2. संस्कृत नाटके व नाटककार – के. ना. वाटवे 3. स्वप्नवासवदत्तम् – चिंतामण लेले, सुयोग प्रकाशन, अमरावती 4. स्वप्नवासवदत्तम् - संपादक. डॉ. एम् आर् काळे

Unit	Content	Workload Allotted
घटक-1 –	स्वप्नवासवदत्तम् अंक 1	8 Hr
घटक 2 -	स्वप्नवासवदत्तम् अंक 2	8 Hr
घटक 3 -	स्वप्नवासवदत्तम् अंक 3	8 Hr
घटक 4-	स्वप्नवासवदत्तम् अंक 4	7Hr
घटक 5	स्वप्नवासवदत्तम् अंक 5	7 Hr
घटक 6	स्वप्नवासवदत्तम् अंक 6	7 Hr
		एकूण 45 तास
गुण	लेखी परीक्षा	60

विभागणी	अंतर्गत मूल्यमापन	40
	एकूण गुण	100
	Exam Duration	3 तास
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	
	1) घटक एक ते सहा वर आधारित दोन पैकी एका अंकाचे रसग्रहण.	15 गुण
	२) घटक एक ते सहा वर आधारित दोन पैकी एक चरित्र चित्रण.	15 गुण
	३) घटक एक आणि चार वर आधारित चार पैकी दोन श्लोकांचा अनुवाद.	10 गुण
	४) घटक एक ते सहा वर आधारित चार पैकी दोन संदर्भासह स्पष्टीकरण	10 गुण
	५) घटक एक ते सहा वर आधारित चार पैकी दोन टिपा.	10 गुण
	अंतर्गत मूल्यमापन – घटकावर आधारित स्वाध्याय आणि बहुपर्यायी प्रश्न	40 गुण
	एकूण गुण	100

Sant Gadge Baba Amravati University, Amravati
New Education Policy-2020
Syllabus for Academic Year-2024-25
Faculty- Humanities
Three Years- Six Semesters Bachelor's Degree Programme
संस्कृत अभ्यास मंडळ
Programme – B A (Sanskrit)
Syllabus- B A Part I –Sem - II level 4.5
Subject code – 660
Department Specific Core DSC -– संस्कृत साहित्य (Sanskrit Literature)
अभ्यासपत्रिका 2 –नीतिशास्त्रपरिचयः - नीतिशतकम्

विद्याशाखा	मानवविज्ञान
Programme	Three years six semester Bachelor's Degree Programme
Department Specific Core(DSC)/Major/Minor/ विषय	DSC – संस्कृत साहित्य
विषय संकेतांक	660
स्तर /Leve;	4.5
सत्र	II
Course Code	660202
अभ्यासपत्रिका Name of Course	नीतिशास्त्रपरिचयः - नीतिशतकम्
श्रेयांक Credits	3
अध्यापन तास/Teaching Period	45 तास
परीक्षा कालावधी/Exam Duration	3 तास /3 Hr.
एकूण गुण/ Total Marks	100 गुण (लेखी परीक्षा 60 गुण +अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण)

Syllabus- B A Part I –Sem - II level 4.5

course code – 660202

Department Specific Core DSC -– संस्कृत साहित्य (Sanskrit Literature)

अभ्यासपत्रिका 2 –नीतिशास्त्रपरिचयः - नीतिशतकम्

Course Objectives अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील नीतिविषयक ग्रंथाचा परिचय करून देणे. 2) विद्यार्थ्यांना नीतिशतकात वर्णित विविध नीतिविषयांचे करून देणे. 3) विद्यार्थ्यांना नीतिशतकातील तर्कशुद्ध व वास्तववादी विचारांची ओळख करून देणे. 4) विद्यार्थ्यांना नीतिसाहित्याचे महत्त्व पटवून देणे
Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1. विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील नीतिविषयक ग्रंथाचा परिचय होईल. 2. विद्यार्थ्यांना नीतिशतकात वर्णित विविध नीतिविषयांचे ज्ञान होईल. 3. विद्यार्थ्यांना नीतिशतकातील तर्कशुद्ध व वास्तववादी विचारांची ओळख होईल. 4. विद्यार्थ्यांना नीतिसाहित्याचे महत्त्व आत्मसात करता येईल.
पाठ्यपुस्तक	1. नीतिशतकम् – डॉ. स्वानंद पुंड, ऋचा प्रकाशन, नागपूर 2. नीतिशतकम् – चौखम्भा प्रकाशन, वाराणसी 3. नीतिशतकम् – स. मा. अयाचित, सुयोग प्रकाशन, अमरावती

Unit	Content	Workload Allotted
घटक-1 –	नीतिशतकम् (अज्ञपद्धती)	8 Hr
घटक 2 -	नीतिशतकम् (विद्वत्पद्धती)	8 Hr
घटक 3 -	नीतिशतकम् (मानशौर्यपद्धती)	8 Hr
घटक 4-	नीतिशतकम् (अर्थपद्धती)	7Hr
घटक 5	नीतिशतकम् (दुर्जनपद्धती)	7 Hr
घटक 6	नीतिशतकम् (सुजनपद्धती)	7 Hr
		एकूण 45 तास
गुण विभागणी	लेखी परीक्षा	60
	अंतर्गत मूल्यमापन	40
	एकूण गुण	100
	Exam Duration	3 तास
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	
	१) घटक एक ते तीन वर दोन पैकी एक दीर्घोत्तरी प्रश्न.	15 गुण

	२) घटक चार ते सहा वर दोन पैकी एक दीर्घोत्तरी प्रश्न.	15 गुण
	३) घटक एक आणि दोन वर आधारित चार पैकी दोन श्लोकांचे अनुवाद	10 गुण
	४) घटक एक ते तीन वर चार पैकी दोन संदर्भासह स्पष्टीकरण	10 गुण
	५) घटक चार ते सहा वर चार पैकी दोन संदर्भासह स्पष्टीकरण	10 गुण
	अंतर्गत मूल्यमापन – घटकावर आधारित स्वाध्याय आणि बहुपर्यायी प्रश्न	40 गुण
	एकूण गुण	100